

รายรับรายจ่ายของวัด ในกรุงเทพมหานคร

เรื่องฤทธิ์ ประสันทักษ์

บันทึกของบรรณาธิการ

รายงานการวิจัยนี้มาจากงานวิจัยเรื่อง 'รายรับรายจ่ายของวัดไทยในกรุงเทพมหานคร' ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ การตีพิมพ์ครั้งนี้บรรณาธิการได้ปรับปรุงถ้อยคำบางแห่งเพื่อความเหมาะสม

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์เมื่อเสด็จขึ้นครองราชย์ ก็ได้ทรงสถาปนาวัดคู่บ้านคู่เมืองขึ้น เพื่อจะได้ทรงอุปถัมภ์พระสงฆ์ด้วยปัจจัยสี่ทำหน้าที่พุทธมามกะ ให้เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนพลเมืองของพระองค์ นับแต่ชาวไทยทั่วไปได้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนา การแสวงบุญในเนืองนาบุญของโลกคือพระสงฆ์ก็เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา เมื่อย้ายถิ่นฐานตั้งรากฐาน ณ ที่ใด ก็มักจะสร้างวัดนิมนต์พระสงฆ์ไปอยู่ประจำ ณ วัดนั้นๆ ในทางหนึ่งถือเป็นการแสวงบุญในพระศาสนา ให้พระสงฆ์ที่จรมมาได้พำนักเป็นการชั่วคราว หรือถ้าชอบใจก็อยู่ประจำวัดนั้น ศึกษาปฏิบัติธรรมต่อ ในอีกทางหนึ่ง ก็เพื่อจะได้มอบบุตรหลานของตนเข้าศึกษาธรรม อบรมธรรม เพื่อเป็นคนดีในสังคม วัดจึงเป็นสถานที่เอื้อประโยชน์แก่สังคมทั้งที่เป็นชนบทและสังคมเมืองในด้านต่างๆ เช่นการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นสถานศึกษาวิชาความรู้ของกุลบุตรกุลธิดาของชาวพุทธไทย

วัดได้วิวัฒนาการควบคู่กับสังคมไทยเรื่อยมา จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังเป็นองค์กรที่สำคัญต่อชาวไทยไม่น้อย เมื่อสังคมไทยเข้าสู่ยุคที่ต้องพัฒนาตามสังคมตะวันตก ก้าวเข้าสู่ระบบทุนนิยม โดยเฉพาะในเมืองหลวง ความเติบโตทางเศรษฐกิจทุนนิยมเข้ามามีบทบาท อิทธิพลต่อวิถีชีวิตคนเมืองสมัยใหม่ วัดก็ได้รับอิทธิพลจากระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมไม่น้อย เช่นกัน สิ่งที่ปรากฏต่อสายตาของคนทั่วไปมองเห็นได้จากนอกกำแพงวัดก็คือ อุโบสถ วิหาร กุฏิสงฆ์ โรงเรียนของพระสงฆ์ หรือแม้กระทั่งศาลาฌาปนกิจศพ หรือเมรุเผาศพ ถูกสร้างอย่างวิจิตรงดงามและใหญ่โต ซึ่งต้องใช้ทุนจำนวนมหาศาลแน่นอน อาจกล่าวได้ว่า วัดในกรุงเทพมหานครได้สะท้อนให้เห็นภาพความเจริญทางเศรษฐกิจของสังคม และอิทธิพลทางเศรษฐกิจที่แพร่กระจายเข้าใจกำแพงวัดได้เป็นอย่างดี

มีคำถามที่น่าสนใจหลายคำถามเช่นภายในวัดหนึ่ง ๆ ซึ่งมีเนื้อที่มากพอสมควร พระสงฆ์ได้จัดสรรสถานที่ภายในวัดหรือพื้นที่ทั้งหมดของวัดเพื่อประโยชน์ใช้สอยด้านใดบ้าง เป็นการใช้สอยพื้นที่อย่างคุ้มค่าหรือไม่ ขณะเดียวกันเมื่อต้องบริหารกิจการภายในวัดอันใหญ่โตมีพระภิกษุสามเณรจำนวนมาก ทั้งในด้านการศึกษา การปกครอง การบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะ และสาธารณูปโภค พระสงฆ์ได้ทุนหรือปัจจัยเกื้อหนุนหรือบริหารกิจการต่าง ๆ เหล่านี้มาอย่างไรหรือมาจากแหล่งใดบ้าง และเมื่อใช้จ่ายภายในวัดของแต่ละวัด พระสงฆ์ต้องใช้จ่ายไปในกิจการใดบ้าง จำนวนรายได้กับรายจ่ายต่าง ๆ ของวัดนั้นเป็นอย่างไร นี่เป็นคำถามเกี่ยวกับการเศรษฐกิจของวัด ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ารู้และน่าสนใจไม่น้อยสำหรับคนทั่วไป โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ ซึ่งมีวัดและสำนักสงฆ์ไม่ต่ำกว่า ๓๕๐ วัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าโครงการวิจัยนี้จะเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์และให้ความรู้เกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของวัดไทยในฐานะที่เป็นองค์การหนึ่งของสังคมไทยอันมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อทราบถึงแหล่งที่มาของรายได้ของวัดในกรุงเทพมหานคร
๒. เพื่อทราบว่าวัดในกรุงเทพมหานครมีรายจ่ายเพื่อกิจการและประโยชน์อะไรบ้าง
๓. เพื่อทราบถึงการหมุนเวียนของเงินวัดในกรุงเทพมหานคร (เฉลี่ยต่อปี)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

๑. ศึกษาวิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
๒. การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ โดยการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้รู้ถึงปัญหาได้ดีคือ เจ้าอาวาส ไวยาวัจกร หรือผู้มีส่วนรับรู้เรื่องการเงินวัดได้ดี
๓. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ และประเมินผลการวิจัยเชิงบรรยาย

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาจากวัดในเขตกรุงเทพมหานคร
๒. ประเภทของวัดที่ทำการศึกษา
 - ๒.๑ แบ่งประเภทวัดที่ตั้งอยู่ตามความหนาแน่นของประชากรในแต่ละเขต
 - ๒.๒ ความสำคัญของวัด

๒.๒.๑ ชื่อเสียงของวัด (โดยอาศัยชื่อเสียงของวัดที่ประชาชนทราบเป็นอย่างดี)

๒.๒.๒ ฐานะของวัด (วัดหลวง / วัดราษฎร์)

๓. สุ่มตัวอย่างวัดที่อยู่ในประเภทเดียวกัน

อุปกรณ์การวิจัย

อุปกรณ์การวิจัย คือ แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ ซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. จะทำให้ทราบถึงการเงินของวัดในกรุงเทพมหานคร
๒. จะทำให้ทราบถึงแหล่งที่มาของเงินวัดในกรุงเทพมหานคร
๓. จะทำให้ทราบถึงการใช้จ่ายเงินของวัดในกรุงเทพมหานคร
๔. จะทำให้ทราบถึงการหมุนเวียนของเงินวัดในกรุงเทพมหานคร
๕. จะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และประโยชน์ต่อพุทธศาสนา

ผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อที่จะรู้ว่าการจัดการบริหารงานกิจการภายในวัด ได้ทุนหรือปัจจัยเกื้อหนุนหรือบริหารกิจการต่างๆ เหล่านี้มาจากไหน และใช้จ่ายอย่างไร จากผลของการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลดังนี้

๑. กิจกรรมที่ทางวัดได้ดำเนินการ
๒. แหล่งที่มาของรายได้และจำนวนรายได้
๓. กิจกรรมที่ต้องจ่าย และจำนวนจ่าย

ผลจากการสำรวจ ได้ประมวลผลได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑
แสดงถึงตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เจ้าอาวาส	๒๒	๔๕.๘
๒.	รองเจ้าอาวาส	๓	๖.๓
๓.	ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๘	๑๖.๖
๔.	เลขานุการ	๙	๑๘.๘
๕.	ไวยาวัจกร	๑	๒.๑
๖.	อื่นๆ	๕	๑๐.๕
	รวม	๔๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๑ พบว่าตำแหน่งผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าอาวาส คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘ รองลงมาคือเลขานุการ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘ และน้อยสุดคือ ไวยาวัจกร คิดเป็นร้อยละ ๒.๑

จากแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน ๕๓ ชุด ผู้ตอบแบบสอบถามที่แสดงถึงตำแหน่งจำนวน ๔๘ ชุด

ตารางที่ ๒
แสดงถึงฐานะของวัด

ลำดับที่	ฐานะของวัด	จำนวน	ร้อยละ
๑.	วัดหลวงชั้นเอก	๔	๗.๖
๒.	วัดหลวงชั้นโท	๕	๙.๔
๓.	วัดหลวงชั้นตรี	๑๗	๓๒.๑
๔.	วัดราษฎร์	๒๗	๕๐.๙
๕.	สำนักสงฆ์	-	-
	รวม	๕๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๒ พบว่าฐานะของวัดส่วนใหญ่จะเป็นวัดราษฎร์ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖ รองลงมา คือ วัดหลวงชั้นตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑ น้อยสุดคือ วัดหลวงชั้นเอก คิดเป็นร้อยละ ๗.๖

ตารางที่ ๓
แสดงถึงจำนวนพระภิกษุ สามเณร ที่อยู่จำพรรษาในวัด

ลำดับที่	ภิกษุ-สามเณร ที่จำพรรษาในวัด (รูป)	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ต่ำกว่า ๕๐	๑๕	๒๘.๓
๒.	๕๐-๑๐๐	๒๗	๕๐.๙
๓.	๑๐๐-๑๕๐	๘	๑๕.๑
๔.	๑๕๐-๒๐๐	๒	๓.๘
๕.	๒๐๐-๒๕๐	๑	๑.๙
๖.	๒๕๐-๓๐๐	-	-
๗.	๓๐๐-๓๕๐	-	-
๘.	๔๕๐-๕๐๐	-	-
๙.	๕๐๐ ขึ้นไป	-	-
	รวม	๕๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๓ พบว่าจำนวนภิกษุ สามเณรที่จำพรรษาในวัดมากที่สุด คือระหว่างช่วง ๕๐-๑๐๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙ รองลงมาคือ ช่วงต่ำกว่า ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓ และน้อยที่สุด คือระหว่างช่วง ๒๐๐-๒๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๙ และไม่พบว่าวัดใดมีภิกษุ สามเณร ที่จำพรรษามากกว่า ๒๕๐-๕๐๐ รูปขึ้นไป

ตารางที่ ๔
แสดงถึงจำนวนศิษย์วัด อุบาสกและอุบาสิกาที่อาศัยประจำอยู่ในวัด

ลำดับที่	จำนวนศิษย์-อุบาสก-อุบาสิกา (คน)	จำนวน (วัด)	ร้อยละ
๑.	ต่ำกว่า ๕๐	๔๑	๗๘.๙
๒.	๕๐-๑๐๐	๗	๑๓.๕
๓.	๑๐๐-๑๕๐	๔	๗.๖
๔.	๑๕๐-๒๐๐	-	-
๕.	๒๐๐-๒๕๐	-	-
๖.	๒๕๐-๓๐๐	-	-
๗.	๓๐๐ ขึ้นไป	-	-
	รวม	๕๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๔ พบว่าจำนวนศิษย์วัด อุบาสก อุบาสิกา ที่อาศัยประจำอยู่ในวัดส่วนมากอยู่ในช่วง ต่ำกว่า ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙ รองลงมาคือ ช่วง ๕๐-๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕ และน้อยที่สุด คือ ช่วง ๑๐๐-๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๖ และพบว่าแบบสอบถาม ทั้งหมด ๕๓ ชุด ไม่ได้ตอบแบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนศิษย์วัด ฯลฯ จำนวน ๑ ชุด

ตารางที่ ๕
แสดงถึงวัดที่มีจำนวนปูชนียสถานที่สำคัญ

ลำดับที่	สถานที่สำคัญ	จำนวน (วัด)	ร้อยละ
๑.	พระบรมสารีริกธาตุ	๖	๑๑.๓
๒.	เจดีย์/พระปรางค์	๙	๑๗.๐
๓.	พระพุทธรูปที่สำคัญเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านทั่วไป	๒๓	๔๓.๔
๔.	ประติมากรรมตามผนังอุโบสถหรือวิหาร	๑๔	๒๖.๔
๕.	เป็นวัดเก่าแก่และมีสถาปัตยกรรมทางประวัติศาสตร์	๑๑	๒๐.๘
๖.	รูปหล่อหรือรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาสหรือบุคคล	๑๙	๓๕.๙
๗.	ที่ทำประโยชน์แก่วัดซึ่งเป็นที่รู้จัก และเป็นที่เคารพ		
๗.	ของบุคคล		
๗.	อื่น ๆ	๗	๑๓.๒
	รวม	๕๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๕ พบว่าปูชนียสถานที่สำคัญของวัดที่มีมากที่สุดคือ พระพุทธรูปที่สำคัญเป็นที่เคารพ
 นับถือของชาวบ้านทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔ รองลงมาคือรูปหล่อหรือรูปเหมือน ของอดีตเจ้าอาวาสหรือบุคคล
 ที่ทำประโยชน์แก่วัดซึ่งเป็นที่รู้จักและเป็นที่เคารพของบุคคลทั่วไปคิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙ และน้อยที่สุดคือ พระ
 บรมสารีริกธาตุ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓

ตารางที่ ๖
 แสดงถึงสถานที่ตั้งของวัด

ลำดับที่	สถานที่ตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เขตชุมชน	๔๗	๘๘.๖๗
๒.	เขตที่พักอาศัย	๒๗	๔๕.๒๘
๓.	เขตศูนย์การค้า	๒	๓.๗๗
๔.	เขตที่ตั้งหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๘	๕.๐๙
	รวม	๕๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๖ พบว่า สถานที่ตั้งของวัดจะตั้งอยู่ในเขตชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๗ รองลงมา
 ตั้งอยู่ในเขตที่พักอาศัย คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๘ และน้อยที่สุดตั้งอยู่ในเขตศูนย์การค้า คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๗

ตารางที่ ๗
 แสดงถึงประชาชนส่วนมากที่มาทำบุญที่วัด

ลำดับที่	ที่มาของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงวัด	๔๘	๙๐.๖
๒.	ประชาชนทั่วไป	๔๑	๗๗.๔
๓.	คนเก่าแก่ที่ศรัทธาและเลื่อมใสวัดตลอดมา	๓๗	๖๙.๘
๔.	อื่นๆ	๒	๓.๘
	รวม	๕๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๗ พบว่าประชาชนส่วนมากที่มาทำบุญที่วัดมาจากประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงวัดมากที่สุด
 คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖ รองลงมาคือ มาจากประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔ และน้อยที่สุดคือคนเก่าแก่
 ที่ศรัทธาและเลื่อมใสในวัดตลอดมา คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๘ และพบว่ายังมีประชาชน ส่วนอื่นๆ อีกที่มาทำบุญ
 คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ตารางที่ ๘
แสดงถึงการเข้าวัดของคนส่วนมากมาด้วยความมุ่งหวังเพื่อ

ลำดับที่	จุดประสงค์ของการเข้าวัด	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ทำบุญ	๕๑	๙๖.๒
๒.	ปฏิบัติธรรม	๔๐	๗๕.๕
๓.	สนทนาธรรม	๑๗	๓๒.๑
๔.	ศึกษาธรรม	๒๒	๔๑.๕
๕.	สะเดาะเคราะห์	๑๐	๑๘.๙
๖.	ดูโชคชะตา	๖	๑๑.๓
๗.	พักผ่อน/ออกกำลังกาย	๖	๑๑.๓
๘.	อื่นๆ	๑	๑.๙
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๘ พบว่าคนที่เข้าวัดส่วนมากจะมาด้วยจุดประสงค์ เพื่อทำบุญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๒ รองลงมา คือการเข้ามาเพื่อปฏิบัติธรรม คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕ และน้อยที่สุดคือ ดูโชคชะตา และพักผ่อน/ออกกำลังกาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ และยังพบว่าคนที่เข้ามาด้วยจุดประสงค์อื่น คิดเป็นร้อยละ ๑.๙

ตารางที่ ๙
แสดงถึงเสนาสนะที่อยู่อาศัยพอเพียงต่อจำนวนพระภิกษุ สามเณร

ลำดับที่	จำนวนเสนาสนะที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ไม่พอเพียง พระภิกษุ สามเณร ต้องอยู่ในสถานที่แออัด	๘	๑๕.๑
๒.	เสนาสนะพอดีกับจำนวนพระภิกษุ สามเณร	๔๒	๗๙.๒
๓.	มีเสนาสนะหรือห้องว่าง เนื่องจากพระภิกษุ สามเณร จำนวนน้อย	๓	๕.๗
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๙ พบว่าจำนวนเสนาสนะที่อยู่อาศัยของพระภิกษุ สามเณร จะมีความพอดีกับจำนวนพระภิกษุ สามเณรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๒ รองลงมาจะอยู่อย่างแออัดไม่พอเพียง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑ และน้อยที่สุดคือ มีเสนาสนะหรือห้องว่าง เพราะมีพระภิกษุ สามเณรจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ ๕.๗

ตารางที่ ๑๐
แสดงถึงวิธีการจัดการประโยชน์ศาสนสมบัติ

ลำดับที่	วิธีดำเนินการศาสนสมบัติ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	วัดได้มอบหมายให้กรรมการศาสนาจัดประโยชน์แทนทั้งหมด	๑๑	๒๑.๒
๒.	วัดได้มอบหมายให้กรรมการศาสนาจัดแทนบางส่วน	๙	๑๗.๓
๓.	วัดได้จัดประโยชน์ศาสนสมบัติเองทั้งหมด	๓๒	๖๑.๕
	รวม	๕๒	๑๐๐

ตารางที่ ๑๐ พบว่าการจัดสรรผลประโยชน์ศาสนสมบัติ วัดได้จัดสรรผลประโยชน์เองทั้งหมดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๕ รองลงมาคือวัดได้มอบให้กรรมการศาสนาจัดผลประโยชน์แทนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ และน้อยที่สุด คือวัดได้มอบหมายให้กรรมการศาสนาจัดแทนบางส่วน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓

ตารางที่ ๑๑
แสดงถึงการบริหารการเงินของวัด

ลำดับที่	การดำเนินการ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	โดยคณะกรรมการวัด	๒๑	๓๙.๖
๒.	โดยคณะกรรมการการเงินของวัด	๑๑	๒๐.๘
๓.	โดยเจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว	๑๒	๒๒.๖
๔.	โดยไวยาวัจกรของวัดเป็นผู้รับผิดชอบเพียงผู้เดียว	๔	๗.๕
๕.	อื่นๆ	๕	๙.๕
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๑๑ พบว่าการบริหารการเงินของวัดได้ดำเนินในรูปของการให้คณะกรรมการของวัดเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๖ รองลงมาคือเจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖ และน้อยที่สุดคือไวยาวัจกรของวัดเป็นผู้รับผิดชอบเพียงผู้เดียว คิดเป็นร้อยละ ๗.๕ และยังพบว่าวัดได้บริหารเงินรูปแบบอื่นๆ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๙.๕

ตารางที่ ๑๒
แสดงถึงวิธีการเก็บรักษาเงินของวัด

ลำดับที่	วิธีดำเนินการ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เจ้าอาวาสเป็นผู้เก็บรักษาและรับผิดชอบเพียงผู้เดียว	๑๑	๒๐.๘
๒.	ไวยาวัจกรของวัดเป็นผู้เก็บรักษาและรับผิดชอบเพียงผู้เดียว	๔	๗.๕
๓.	เจ้าอาวาสและไวยาวัจกรของวัดเป็นผู้เก็บรักษาและรับผิดชอบร่วมกัน	๑๖	๓๐.๒
๔.	คณะกรรมการวัดเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษา	๓	๕.๗
๕.	คณะกรรมการการเงินของวัดรับผิดชอบในการเก็บรักษา	๖	๑๑.๓
๖.	อื่นๆ (ระบุ)	๑๓	๒๔.๕
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๑๒ พบว่าวิธีการในการเก็บรักษาเงินของวัดได้จัดเก็บรักษาเงินโดยมอบหมายให้เจ้าอาวาสและไวยาวัจกรเป็นผู้เก็บรักษาและรับผิดชอบร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๒ รองลงมาคือเจ้าอาวาสเป็นผู้เก็บรักษาและรับผิดชอบเพียงผู้เดียว คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ และน้อยที่สุดคือคณะกรรมการวัดเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษา คิดเป็นร้อยละ ๕.๗ และยังพบว่า การเก็บรักษาเงินยังมีรูปแบบอื่นอีก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕

ตารางที่ ๑๓
แสดงถึงสวัสดิการเรื่องภัตตาหารของพระภิกษุ สามเณร ภายในวัด

ลำดับที่	สวัสดิการ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เหลือเฟือ	๘	๑๕.๑
๒.	พอดีกับจำนวน พระภิกษุ สามเณร	๔๓	๘๑.๑
๓.	ขาดแคลน	๒	๓.๘
	รวม	๕๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๓ พบว่า สภาพความเป็นอยู่ของพระภิกษุสามเณรในวัด ในเรื่องของภัตตาหารจะอยู่ในความพอดีกับจำนวนพระภิกษุ-สามเณรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑ รองลงมาคือมีอยู่อย่างเหลือเฟือ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑ และน้อยที่สุดพบว่าพระภิกษุสามเณรเป็นอยู่อย่างขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ตารางที่ ๑๔
แสดงถึงประเภทการศึกษาที่ทางวัดได้จัดให้มี

ลำดับที่	ประเภทระบบการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
๑.	โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกนักธรรม	๔๖	๘๖.๘
๒.	โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลี	๓๐	๕๖.๖
๓.	โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ	๔	๗.๖
๔.	โรงเรียนอภิธรรม	๒	๓.๘
๕.	มหาวิทยาลัยสงฆ์	๓	๕.๗
๖.	การอบรมพระนวกะ	๔๑	๗๗.๔
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๑๔ พบว่า ระบบการศึกษาที่ทางวัดได้จัดให้มีสำหรับพระภิกษุสามเณร เป็นการจาจัดระบบโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘ รองลงมาคือ การอบรมพระนวกะ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔ และน้อยที่สุดคือระบบการศึกษาโรงเรียนอภิธรรม คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ตารางที่ ๑๕
แสดงถึงวัดมีกองทุนส่งเสริมเพื่อการศึกษา

ลำดับที่	กองทุนเพื่อการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มีทั้งพระภิกษุ สามเณรและเยาวชน	๓๕	๖๖
๒.	มีเฉพาะพระภิกษุ และสามเณร	๕	๙.๕
๓.	มีเฉพาะเยาวชน	๗	๑๓.๒
๔.	ไม่มี	๖	๑๑.๓
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๑๕ พบว่า การตั้งกองทุนส่งเสริมเพื่อการศึกษา วัดได้ให้ความสำคัญตั้งกองทุนทั้งพระภิกษุสามเณร และเยาวชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๖ รองลงมาคือเฉพาะเยาวชน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒ และน้อยที่สุด คือเฉพาะพระภิกษุและสามเณร คิดเป็นร้อยละ ๙.๕ พร้อมนี้ยังพบว่าจำนวนวัดที่ไม่มีกองทุนส่งเสริมเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓

ตารางที่ ๑๖
แสดงถึงการจัดให้มี ร.ร.พุทธศาสนวันอาทิตย์ ให้เยาวชนเข้ามศึกษา

ลำดับที่	ร.ร.พุทธศาสนวันอาทิตย์	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มี	๑๒	๒๓.๑
๒.	ไม่มี	๔๐	๗๖.๙
	รวม	๕๒	๑๐๐

ตารางที่ ๑๖ พบว่า การจัดให้มีโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ให้เยาวชน พบว่าวัดส่วนมากไม่ได้ให้ความสำคัญจัดให้มี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๗๖.๙ ส่วนวัดที่จัดการศึกษาพุทธศาสนวันอาทิตย์มีอยู่น้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑ และพบว่า จากแบบสอบถามจำนวน ๕๓ ชุด ไม่ได้ตอบแบบสอบถามการมีโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน ๑ ชุด

ตารางที่ ๑๗
แสดงถึงการจัดให้มีโรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์

ลำดับที่	ร.ร.สอนเด็กก่อนเกณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มี	๙	๑๗.๖
๒.	ไม่มี	๔๒	๘๒.๔
	รวม	๕๑	๑๐๐

ตารางที่ ๑๗ พบว่าในการจัดให้มีโครงการโรงเรียนเด็กก่อนเกณฑ์ ของกรมการศาสนา โดยมากไม่มีคิดเป็นร้อยละ ๘๒.๔ ส่วนที่จัดให้มี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖ และพบว่าจากจำนวนแบบสอบถาม ๕๓ ชุด ไม่ได้ตอบแบบสอบถามถึงการจัดให้โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ จำนวน ๒ ชุด

ตารางที่ ๑๘
แสดงถึงกิจกรรมที่เป็นสาธารณูปการที่ทางวัดได้จัดให้มี

ลำดับที่	สาธารณูปการ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	ก่อสร้างเสนาสนะให้เพียงพอแก่จำนวนภิกษุ สามเณร	๓๔	๖๔.๒
๒.	บูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะให้มีความมั่นคงและเจริญรุ่งเรือง	๕๐	๙๔.๓
๓.	มีกองทุนสวัสดิการเมื่อพระภิกษุ สามเณร อาพาธ	๒๒	๔๑.๕
๔.	จัดวางแบบแผนวัดให้เป็นสัดส่วนและมีระเบียบ	๓๑	๕๘.๕
๕.	รักษาความสะอาดและสร้างความสงบร่มเย็นภายในวัด	๔๐	๗๕.๕
๖.	ดูแลบำรุงเรื่องอาหารของพระภิกษุ สามเณรไม่ให้อดคัต	๒๑	๓๙.๖
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๑๘ พบว่ากิจกรรมที่เป็นสาธารณูปการที่วัดได้จัดสร้างขึ้นแก่วัด อยู่ในรูปของบูรณปฏิสังขรณ์ เสนาะสนะ ให้มีความมั่นคงรุ่งเรืองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๓ รองลงมาคือการรักษาความสะอาดและ สร้างความสงบร่มรื่นภายในวัด คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕ และน้อยที่สุดคือการดูแลบำรุงรักษาเรื่องอาหารของพระภิกษุ สามเณรไม่ให้อดคัต คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๖

ตารางที่ ๑๙
แสดงกิจกรรมที่เป็นสาธารณูปโภคที่ทางวัดได้จัดให้มีแก่ประชาชนทั่วไป

ลำดับที่	สาธารณูปการ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มีศูนย์เยาวชน	๓	๕.๗
๒.	ทำวัดให้เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางสังคม ที่พึงปรารถนา	๒๒	๔๑.๕
๓.	มีสนามให้เด็ก	๖	๑๑.๓
๔.	วัดได้จัดให้มีฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้มี รายได้น้อย	๓๑	๕๘.๕
๕.	มีสวนหย่อมสำหรับการพักผ่อนของประชาชน	๑๖	๓๐.๒
๖.	มีห้องสมุดสำหรับประชาชน	๑๒	๒๒.๖
๗.	มีศาลาที่พักสำหรับคนเดินทางไกลได้พักอาศัย	๑๑	๒๐.๘
๘.	มีกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์	๕	๙.๕
๙.	มีโรงเรียน	๓๒	๖๐.๔
๑๐.	มีโรงพยาบาล	๒	๓.๘
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๑๙ พบว่า สาธารณูปการที่ทางวัดได้จัดให้มีแก่ประชาชนทั่วไป เป็นสาธารณูปการด้านโรงเรียน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๔ รองลงมาเป็นการจัดให้มีฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย คิดเป็น ร้อยละ ๕๘.๕ และน้อยที่สุดคือโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ตารางที่ ๒๐
แสดงถึงรายได้เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด

ลำดับที่	รายได้ของวัด	จำนวน	ร้อยละ
๑.	การจัดสรรพื้นที่ของวัดเพื่อการพาณิชย์	๑๓	๒๔.๕
๒.	รายได้จากการจัดงานเทศกาลประจำปีและเทศกาลอื่น ๆ	๓๑	๕๘.๕
๓.	รายได้จากการจัดฌาปนกิจในวัด	๓๒	๖๐.๔
๔.	รายได้จากค่าเช่าวัดดุมงคลที่ทางวัดจัดทำขึ้น	๖	๑๑.๓
๕.	รายได้จากการบริจาค เพื่อสร้างปฏิสังขรณ์วัดหรือเพื่อ อุทิศบำรุงแก่วัดในรูปแบบอื่น ๆ	๔๕	๘๔.๙
๖.	รายได้จากการอนุญาตให้มีการจอดรถภายในวัด	๑๖	๓๐.๑๘
๗.	รายได้จากการให้เช่าพื้นที่เป็นตลาดหาบเร่	๘	๑๕.๑
๘.	อื่น ๆ	๖	๑๑.๓
	รวม	๕๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๒๐ พบว่า รายได้ของวัด ที่นำมาเพื่อใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้จาก การบริจาค เพื่อสร้างปฏิสังขรณ์วัดหรือเพื่ออุทิศบำรุงแก่วัดในรูปแบบอื่น ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๙ รองลงมาได้จากฌาปนกิจในวัด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๔ และน้อยสุดได้จากค่าเช่าวัดดุมงคลที่ทางวัดจัดทำขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ และพบว่าวัดได้มีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ อีก คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓

ตารางที่ ๒๑
แสดงถึงรายได้เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด

ลำดับที่	รายได้ของวัด	จำนวน	ร้อยละ
๑.	สร้างบ้านที่อยู่อาศัย	๓๐	๕๖.๖
๒.	สร้างอาคารพาณิชย์	๑๑	๒๐.๘
๓.	สร้างศูนย์การค้า	-	-
๔.	สำนักงาน สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ	๗	๑๓.๒
๕.	อื่น ๆ	๕	๙.๔
๖.	ไม่มีการให้เช่าที่ดิน	๔๐	๗๕.๕
	รวม	๕๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๒๑ พบว่า ที่ดินของวัดได้อนุญาตให้บุคคลอื่นเช่า เพื่อดำเนินกิจการสร้างบ้านที่อยู่อาศัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖ รองลงมา เพื่อสร้างอาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ และน้อยสุด เพื่อสร้างสำนักงานสถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒ และยังพบว่าที่ดินของวัดได้ให้เช่าเพื่อกิจการอื่นๆ อีก คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒ พร้อมกันนี้จากแบบสอบถามยังพบว่าวัดไม่มีการให้เช่าดินเพื่อดำเนินกิจการใด คิดเป็นร้อยละ ๗.๕

ตารางที่ ๒๒
แสดงถึงการที่วัดมีตึกแถวให้คนเช่า

ลำดับที่	ตึกแถวให้เช่า	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มี	๑๗	๓๒.๑
๒.	ไม่มี	๓๖	๖๗.๙
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๒๒ พบว่าส่วนมากวัดไม่ได้มีตึกแถวให้เช่า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖ ส่วนที่มีให้เช่าคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑

ตารางที่ ๒๓
แสดงถึงรายได้โดยเฉลี่ยต่อปีที่ทางวัดจัดให้มีการเช่าที่ดินหรืออาคารตึกแถว

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวนรายได้	๒๕	๔๘.๐๘
แสดงถึงรายได้	๒๗	๕๑.๙๒
รวม	๕๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๒๓ พบว่าจากแบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนรายได้ที่ได้จากการให้เช่าที่ดินหรืออาคารตึกแถว มี ๒๗ วัด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๙๒ และที่ไม่แสดงจำนวนรายได้มี ๒๕ วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๘ ผลจากจำนวนที่แสดงรายได้จากการให้เช่าที่ดินโดยเฉลี่ยต่อปีวัดมีรายได้มากที่สุด ๗๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑ วัด และน้อยที่สุด ๗,๐๐๐ บาท จำนวน ๒ วัด และพบว่าโดยเฉลี่ยรายได้ของวัด ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๗๐๐,๐๐๐ บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๐ รองลงมาเฉลี่ยในระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๔๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๐ และน้อยที่สุดระหว่าง ๗,๐๐๐ ถึง ๙,๖๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากการให้เช่าที่ดิน

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๗,๐๐๐	๒	๗.๔
๙,๐๐๐	๑	๓.๗
๑๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๒๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๒๕,๐๐๐	๒	๗.๔
๓๐,๐๐๐	๒	๗.๔
๓๖,๐๐๐	๑	๓.๗
๔๐,๐๐๐	๒	๗.๔
๕๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๘๕,๐๐๐	๑	๓.๗
๑๐๐,๐๐๐	๖	๒๒.๒
๒๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๓๐๐,๐๐๐	๒	๗.๔
๓๐๕,๐๐๐	๑	๓.๗
๔๐๐,๐๐๐	๒	๗.๔
๗๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
รวม	๒๗	๑๐๐

ตารางที่ ๒๔
แสดงถึงรายได้จากการจัดงานประจำปี

ลำดับที่	รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มี	๔๕	๘๔.๙
๒.	ไม่มี	๘	๑๕.๑
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๒๔ พบว่า วัดจำนวนมากได้จัดให้มีการจัดงานประจำปี เช่น ลอยกระทง, เทศน์มหาชาติ, งานสงกรานต์ หรืองานมนัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของวัด เพื่อรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามไว้ และรวบรวมปัจจัยเพื่อพัฒนาวัดให้เจริญรุ่งเรือง คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๙ ส่วนที่ไม่ได้จัดให้มี คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑

ตารางที่ ๒๔.๑
แสดงถึงรายได้จากจัดงานประจำปีโดยเฉลี่ย

รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายได้	๑๔	๒๖.๙
แสดงถึงจำนวนรายได้	๓๘	๗๓.๐๗
รวม	๕๒	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากการจัดให้มีงานประจำปี

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๑๕,๐๐๐	๒	๕.๒
๒๐,๐๐๐	๒	๕.๒
๓๐,๐๐๐	๕	๑๓.๑
๕๐,๐๐๐	๒	๕.๒
๖๐,๐๐๐	๑	๒.๖
๘๐,๐๐๐	๑	๒.๖
๙๐,๐๐๐	๑	๒.๖
๑๐๐,๐๐๐	๖	๑๕.๗
๑๔๕,๖๐๐	๑	๒.๖
๑๕๐,๐๐๐	๒	๕.๒
๒๐๐,๐๐๐	๒	๕.๒
๒๕๐,๐๐๐	๑	๒.๖
๓๐๐,๐๐๐	๔	๑๐.๕
๔๐๐,๐๐๐	๑	๒.๖
๕๐๐,๐๐๐	๓	๗.๘
๗๐๐,๐๐๐	๑	๒.๖
๘๐๐,๐๐๐	๒	๕.๒
๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒.๖
รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๒๔.๑ พบว่าจากแบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนรายได้ของวัดที่ได้จากการจัดให้มีการหารายได้ประจำปี จำนวน ๓๘ วัด คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๗ และไม่แสดงจำนวนรายได้ ๑๔ วัด คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๙ ผลจากการแสดงจำนวนรายได้เฉลี่ยต่อปีมากที่สุด ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่ำสุด ๑๕,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายได้จากการจัดงานประจำปีมากที่สุดอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๘๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕๒ รองลงมาอยู่ในระหว่าง ๑๕,๐๐๐ ถึง ๙๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๘๔ และต่ำสุดคือ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๖

ตารางที่ ๒๕
แสดงถึงวัดได้จัดงานพิเศษอื่น ๆ ในแต่ละปี

ลำดับที่	จัดงานพิเศษเพื่อ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	มี	๑๔	๒๖.๔
๒.	ไม่มี	๓๙	๗๓.๖
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๒๕ พบว่า จากการที่วัดได้จัดให้มีงานพิเศษอื่น ๆ นอกเหนือจากงานประจำปี เพื่อหารายได้ วัดส่วนมากไม่ได้จัดให้มีขึ้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖ ส่วนที่วัดได้มี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔

ตารางที่ ๒๕.๑
แสดงถึงรายได้เฉลี่ยต่อปีจากการจัดงานพิเศษอื่น ๆ

รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงรายได้	๓๙	๗๓.๖
แสดงถึงรายได้	๑๔	๒๖.๔
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากการจัดงานพิเศษอื่น ๆ

รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
๑๐,๐๐๐	๒	๑๔.๒
๔๐,๐๐๐	๑	๗.๑
๕๐,๐๐๐	๑	๗.๑
๖๐,๐๐๐	๑	๗.๑
๑๒๐,๐๐๐	๒	๑๔.๒
๒๐๐,๐๐๐	๓	๒๑.๔
๕๐๐,๐๐๐	๑	๗.๑
๕๕๐,๐๐๐	๑	๗.๑
๑,๐๐๐,๐๐๐	๒	๑๔.๒
รวม	๑๔	๑๐๐

ตารางที่ ๒๕.๑ พบว่า จากแบบสอบถามที่ได้แสดงจำนวนรายได้ของวัดจากการจัดงานพิเศษ นอกเหนือจากการจัดงานประจำปี จำนวน ๑๔ วัด คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔ ไม่แสดงผล จำนวน ๓๙ วัด คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖ วัดที่แสดงจำนวนของรายได้เฉลี่ยต่อปี มากที่สุด ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท และพบว่า โดยเฉลี่ยรายได้จากการจัดงานพิเศษมากที่สุดอยู่ระหว่าง ๑๒๐,๐๐๐ ถึง ๕๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๘ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๖๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ และจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒

ตารางที่ ๒๖
แสดงถึงรายได้จากค่าฌาปนสถาน ที่ทางวัดเก็บค่าบำรุงโดยเฉลี่ย

รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายได้	๒๐	๓๗.๗
แสดงถึงจำนวนรายได้	๓๓	๖๒.๒
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากค่าฌาปนสถาน

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๕,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๑๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๒๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๓๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๓๖,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๔๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๕๐,๐๐๐	๕	๑๕.๑๕
๖๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๘๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๑๐๐,๐๐๐	๔	๑๒.๑๒
๑๒๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๒๐๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๒๔๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๓๐๐,๐๐๐	๖	๑๘.๑๘
๓๙๘,๐๖๕	๑	๓.๐๓
๕๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๘๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๙๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
รวม	๓๓	๑๐๐

ตารางที่ ๒๖ พบว่าจากแบบสอบถาม ที่แสดงถึงจำนวนรายได้จากค่าฌาปนสถาน ที่ทางวัดเก็บค่าบำรุง จำนวน ๓๓ วัด คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒ และไม่แสดงผลจำนวน ๒๐ วัด คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗ ผลจากการแสดง จำนวนเฉลี่ยต่อปีมากที่สุด ๙๐๐,๐๐๐ บาท ต่ำสุด ๕,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายได้จากค่าฌาปนสถาน มากที่สุดอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๙๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕๔ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๙๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๒ และน้อยที่สุดคือ ๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๓

ตารางที่ ๒๗
แสดงถึงรายได้จากการเข้าวัดอุ้มงคล ในโอกาสต่างๆ

รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายได้	๔๓	๘๑.๑
แสดงถึงจำนวนรายได้	๑๐	๑๘.๙๖
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากการเข้าวัดอุ้มงคล

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๑๐,๐๐๐	๑	๑๐
๒๐,๐๐๐	๒	๒๐
๓๐,๐๐๐	๑	๑๐
๕๐,๐๐๐	๑	๑๐
๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐
๒๐๐,๐๐๐	๒	๒๐
๕๐๐,๐๐๐	๑	๑๐
๗๐๐,๐๐๐	๑	๑๐
รวม	๑๐	๑๐๐

ตารางที่ ๒๗ พบว่าจากแบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนรายได้ของวัดจากการให้เข้าวัดอุ้มงคลในโอกาส ต่างๆ จำนวน ๑๐ วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙๖ ที่ไม่แสดงจำนวน ๔๓ วัด คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑ ผลจากการแสดง จำนวนรายได้เฉลี่ยต่อปีมากที่สุด ๗๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด ๑๐,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายได้จากการ เข้าวัดอุ้มงคลมากที่สุดอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๐ และเท่ากันระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๗๐๐,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๕๐

ตารางที่ ๒๘
แสดงถึงรายได้จากการใช้ที่ดินว่างเปล่าเป็นที่จอดรถ

รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายได้	๓๙	๗๓.๖
แสดงถึงจำนวนรายได้	๑๔	๒๖.๔
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากการใช้ที่ดินว่างเปล่าเป็นที่จอดรถ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๑๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๓๐,๐๐๐	๒	๑๔.๒๘
๕๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๘๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๙๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๙๖,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๑๐๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๑๕๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๑๖๘,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๒๐๐,๐๐๐	๒	๑๔.๒๘
๔๘๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
๕๕๐,๐๐๐	๑	๗.๑๔
รวม	๑๔	๑๐๐

ตารางที่ ๒๘ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนรายได้ของวัดจากการให้เช่าที่ดินของวัดเป็นที่จอดรถ จำนวน ๑๔ วัด คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔ ที่ไม่แสดงผลจำนวน ๓๙ วัด คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖ ผลจากการแสดงจำนวนรายได้เฉลี่ยต่อปีมากที่สุด ๕๕๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด ๑๐,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายได้จากการให้เช่าที่ดินว่างเปล่าของวัดเป็นที่จอดรถมากที่สุด ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๙๖,๐๐๐ บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๘ ซึ่งมีรายได้เท่ากันระหว่างจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๘

ตารางที่ ๒๙
แสดงถึงรายได้จากการให้เช่าที่เพื่อทำตลาดหาบเร่-แผงลอย

รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายได้	๔๕	๘๔.๙
แสดงถึงจำนวนรายได้	๘	๑๕.๑
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากการให้เช่าเพื่อทำตลาดหาบเร่-แผงลอย

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๕,๐๐๐	๒	๒๕
๒๕,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๓๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๔๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๙๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๖๐๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๑,๕๐๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
รวม	๘	๑๐๐

ตารางที่ ๒๙ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนรายได้จากการให้เช่าที่เพื่อทำตลาดหาบเร่แผงลอย จำนวน ๘ วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๙ ที่ไม่แสดงผลจำนวน ๔๕ วัด คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๙๐ ผลจากการแสดงจำนวนรายได้ต่อปีมากที่สุด ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด ๕,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายได้จากการให้เช่าที่เพื่อตลาดหาบเร่-แผงลอย มากที่สุดระหว่าง ๒๕,๐๐๐ ถึง ๙๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ รองลงมา คือ รายได้ระหว่าง ๕,๐๐๐, ๖๐๐,๐๐๐ และ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕

ตารางที่ ๓๐
แสดงถึงรายได้ที่ได้จากการบริจาคทำบุญเพื่อก่อสร้าง ปฏิสังขรณ์ หรืออุทิศบำรุงแก่วัด

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายได้	๑๘	๓๔
แสดงถึงจำนวนรายได้	๓๕	๖๖
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้ที่ได้จากการบริจาคทำบุญเพื่อก่อสร้าง ปฏิสังขรณ์ หรืออุทิศบำรุงแก้ววัด

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๓๐,๐๐๐	๒	๕.๗
๕๐,๐๐๐	๕	๑๔.๒
๖๐,๐๐๐	๑	๒.๘
๑๐๐,๐๐๐	๓	๘.๕
๒๐๐,๐๐๐	๖	๑๗.๑
๓๐๐,๐๐๐	๑	๒.๘
๕๐๐,๐๐๐	๖	๑๗.๑
๑,๐๐๐,๐๐๐	๔	๑๑.๔
๑,๓๐๐,๐๐๐	๑	๒.๘
๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒.๘
๒,๕๐๐,๐๐	๑	๒.๘
๓,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒.๘
๔,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒.๘
๔,๕๐๐,๐๐๐	๑	๒.๘
๖,๓๐๐,๐๐๐	๑	๒.๘
รวม	๓๕	๑๐๐

ตารางที่ ๓๐ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงถึงรายได้จากการทำบุญเพื่อก่อสร้าง ปฏิสังขรณ์หรืออุทิศบำรุงวัด จำนวน ๓๕ วัด คิดเป็นร้อยละ ๖๖ ที่ไม่แสดงผลจำนวน ๑๘ วัด คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ผลจากการแสดง จำนวนรายได้เฉลี่ยต่อปีมากที่สุด ๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด ๓๐,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยรายได้ จากการบริจาค ทำบุญเพื่อก่อสร้างปฏิสังขรณ์มากที่สุด ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕ รองลงมา รายได้ระหว่าง ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๒ และน้อยที่สุดระหว่าง ๓๐,๐๐๐ ถึง ๖๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗

ตารางที่ ๓๑
แสดงถึงการจัดตั้งมูลนิธิ

การจัดตั้งมูลนิธิ	จำนวน	ร้อยละ
มี	๓๑	๕๘.๕
ไม่มี	๒๒	๔๑.๕
รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๓๑ พบว่า วัดได้ให้ความสำคัญจัดตั้งมูลนิธิมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕ ส่วนอีกร้อยละ ๔๑.๕ ไม่มีมูลนิธิ

ตารางที่ ๓๒
แสดงถึงมูลนิธิต่างๆที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์

ลำดับที่	วัตถุประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
๑.	เพื่อบำรุงการศึกษาพระภิกษุ สามเณร	๒๘	๕๒.๘
๒.	เพื่อการสงเคราะห์สาธารณกุศล	๑๘	๓๔.๐
๓.	เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๑๙	๓๕.๘
๔.	เพื่อการบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะภายในวัด	๒๒	๔๑.๕
๕.	อื่นๆ	๔	๗.๕
	รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๓๒ พบว่า มูลนิธิที่ทางวัดได้จัดตั้งขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อบำรุงการศึกษาพระภิกษุ สามเณร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๘ รองลงมาคือเพื่อการบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะภายในวัด คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕ และน้อยที่สุด คือ เพื่อการสงเคราะห์สาธารณกุศล คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ พร้อมกันยังพบว่าวัดได้ตั้งมูลนิธิ เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ ๗.๕

ตารางที่ ๓๓
แสดงถึงเงินทุนทั้งหมดของมูลนิธิ

เงินทุน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนมูลนิธิ	๒๖	๔๙
แสดงถึงจำนวนมูลนิธิ	๒๗	๕๑
รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๓๓ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนเงินทุนทั้งหมดของมูลนิธิ ๒๗ วัด คิดเป็นร้อยละ ๕๑ ที่ไม่แสดงผลจำนวน ๒๖ วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๙ ผลจากการแสดงจำนวนเงินทุนต่อปีมากที่สุด ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด ๒๐๐,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยเงินทุนของมูลนิธิมากที่สุดระหว่าง ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๙,๘๔๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๒๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖ และน้อยสุดอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑

จำนวนที่แสดงถึงเงินทุนทั้งหมดของมูลนิธิ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๒๐๐,๐๐๐	๓	๑๑.๑
๒๕๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๓๐๐,๐๐๐	๒	๗.๔
๕๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๕๕๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๑,๐๐๐,๐๐๐	๕	๑๘.๕
๑,๐๓๘,๔๙๙	๑	๓.๗
๑,๒๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๑,๓๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๑,๕๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๒,๐๐๐,๐๐๐	๓	๑๑.๑
๕,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๘,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๙,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๙,๘๕๕,๐๐๐	๑	๓.๗
๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๒	๗.๔
๑๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
รวม	๒๗	๑๐๐

ตารางที่ ๓๔
แสดงถึงผลกำไรจากมูลนิธิ

ผลกำไร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวนถึงผลกำไร	๓๑	๕๘.๕
แสดงจำนวนถึงผลกำไร	๒๒	๔๑.๕
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงผลถึงรายได้จากกำไรมูลนิธิ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๑๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๑๒,๐๐๐	๑	๔.๕
๑๕,๐๐๐	๑	๔.๕
๒๐,๐๐๐	๓	๑๓.๕
๒๕,๐๐๐	๑	๔.๕
๓๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๔๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๕๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๖๔,๘๘๐	๑	๔.๕
๘๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๑๐๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๑๕๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๒๐๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๓๐๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๔๐๐,๐๐๐	๑	๔.๕
๘๐๐,๐๐๐	๒	๙
๑,๐๐๐,๐๐๐	๒	๙
๕,๐๔๔,๓๖๖	๑	๔.๕
รวม	๒๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๓๔ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงจำนวนถึงผลกำไรจากมูลนิธิ จำนวน ๒๒ วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕ ที่ไม่แสดงผล จำนวน ๓๑ วัด คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕ ผลจากการแสดงจำนวนกำไรจากมูลนิธิต่อปีมากที่สุด ๕,๐๔๔,๓๖๖ บาท และต่ำสุด ๑๐,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยผลกำไรจากมูลนิธิมากที่สุดระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๑ รองลงมาระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๘๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕ และผลกำไรน้อยสุดระหว่าง ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๕,๐๔๔,๓๖๖ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕

ตารางที่ ๓๕
แสดงถึงวัดได้มีรายได้อื่นๆ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
มี	๑๐	๑๙.๒
ไม่มี	๔๒	๘๐.๘
รวม	๕๒	๑๐๐

ตารางที่ ๓๕ พบว่า รายได้อื่นๆ ซึ่งนอกเหนือจากที่ได้กล่าวถึงมา วัดส่วนมากจะไม่มี คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๘ ส่วนที่มีรายได้จากส่วนอื่น คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒

ตารางที่ ๓๕.๑
แสดงถึงรายได้อื่นโดยเฉลี่ยต่อปี

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
แสดงถึงจำนวนรายได้	๘	๑๕.๖๘
ไม่แสดงถึงจำนวนรายได้	๔๓	๘๔.๓๒
รวม	๕๑	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงรายได้จากการจัดงานอื่นๆ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๓๐,๐๐๐	๒	๒.๕
๔๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๕๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๑๕๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๒๐๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
๕๐๐,๐๐๐	๑	๑๒.๕
รวม	๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๓๕.๑ พบว่า จากจำนวนวัดที่มีรายได้อื่นนอกเหนือจากรายได้ที่ได้กล่าวถึง ได้แจ้งจำนวนของรายได้จำนวน ๘ วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๘ ในจำนวนรายได้ที่มากที่สุดคือ ๕๐๐,๐๐๐ บาท และรายได้ต่ำสุดคือ ๓๐,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายได้ระหว่างหลักหมื่นและแสนจะเท่ากัน คือ ระหว่าง ๓๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๐ และ ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๐๐,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๕๐

ตารางที่ ๓๖
แสดงถึงงบประมาณของรัฐบาล เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเผยแพร่การศึกษาและการก่อสร้างบูรณะปฏิสังขรณ์ของวัด

งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
ให้	๒๒	๔๑.๕
ไม่ให้	๓๑	๕๘.๕
รวม	๕๓	๑๐๐

แสดงถึงงบประมาณของรัฐบาล

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
๒,๐๐๐	๑	๕.๕
๑๐,๐๐๐	๑	๕.๕
๑๕,๐๐๐	๑	๕.๕
๒๐,๐๐๐	๔	๑๘.๒
๒๗,๐๐๐	๑	๕.๕
๓๐,๐๐๐	๑	๕.๕
๕๐,๐๐๐	๓	๑๓.๖
๗๐,๐๐๐	๑	๕.๕
๑๐๐,๐๐๐	๑	๕.๕
๒๐๐,๐๐๐	๔	๑๘.๒
๒๕๐,๐๐๐	๑	๕.๕
๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๕.๕
๑,๐๗๘,๐๐๐	๑	๕.๕
๑๕,๘๐๐,๐๐๐	๑	๕.๕
รวม	๒๒	๑๐๐

ตารางที่ ๓๖ พบว่า วัดส่วนมากไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อการเผยแผ่การศึกษา และการก่อสร้างบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕ ส่วนวัดที่ได้รับการสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕ ในจำนวนวัดที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวนมากที่สุดที่ได้รับคือ ๑๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด ๒,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยแล้วจะพบว่ารายได้ที่วัดได้รับการสนับสนุนมากที่สุดจะอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๗๐,๐๐๐ บาท รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๗ และ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๓

ตารางที่ ๓๗

แสดงถึงค่าใช้จ่าย ที่รัฐให้เงินสนับสนุนกับทางวัดพอเพียงหรือไม่

ค่าใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
พอเพียง	๓	๕.๙
ไม่พอเพียง	๔๘	๙๔.๑
รวม	๕๑	๑๐๐

ตารางที่ ๓๗ พบว่า จากการที่รัฐได้ให้การอุดหนุนเรื่องเงินต่อวัดเพื่อเผยแผ่การศึกษาและการก่อสร้าง เงินส่วนมากไม่พอเพียงค่าใช้จ่าย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๑ ส่วนที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ ๕.๙

ตารางที่ ๓๘
แสดงถึงรายจ่ายของวัดส่วนมาก จะใช้ในด้านต่าง ๆ

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายจ่าย	๒๗	๕๑
แสดงถึงจำนวนรายจ่าย	๒๖	๔๙
รวม	๕๓	๑๐๐

แสดงถึงรายจ่ายของวัดส่วนมากจะใช้ในด้านต่าง ๆ

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
การก่อสร้าง	๑๑	๔๒.๔
การบูรณปฏิสังขรณ์	๑๒	๔๖.๒
การเผยแพร่	-	-
การศึกษา	๒	๗.๖
การสาธารณูปการ	๑	๓.๘
ค่าอาหารสำหรับพระภิกษุ สามเณร	-	-
รวม	๒๖	๑๐๐

ตารางที่ ๓๘ พบว่า มีจำนวนวัดที่แจ้งถึงรายจ่ายที่วัดได้จ่ายไปในด้านต่าง ๆ จำนวน ๒๖ วัด และไม่แจ้งถึงการใช้จ่าย จำนวน ๒๗ วัด จากจำนวนที่แจ้งถึงรายจ่าย รายได้จากส่วนต่าง ๆ ของวัดได้ใช้จ่ายไปในการบูรณปฏิสังขรณ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒ รองลงมาคือ การก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔ และค่าการเผยแพร่และค่าอาหารสำหรับพระภิกษุ สามเณรไม่มี

ตารางที่ ๓๙
แสดงถึงสิ่งที่กำลังก่อสร้างของวัดในปัจจุบัน

ประเภทของถาวรวัตถุ	จำนวน	ร้อยละ
อุโบสถ	๔๓	๘๑.๑
วิหาร	๔๕	๘๕.๙
กุฏิ	๓๕	๖๖
ศาลาการเปรียญ	๔๔	๘๓
โรงเรียนปริยัติธรรม	๔๗	๘๘.๗
หอไตร	๕๑	๙๖.๒
หอระฆัง	๕๐	๙๕.๓
สร้างพระพุทธรูป	๕๒	๙๘.๑
เจดีย์	๔๙	๙๒.๕
พระปรางค์	๕๒	๙๘.๑
โรงครัว	๕๑	๙๖.๒
ห้องสุขา	๔๖	๘๖.๘
รั้วกำแพงวัด	๓๙	๗๓.๖
เมรุ	๔๘	๙๐.๖
ห้องสมุด	๕๒	๙๘.๑
อื่นๆ	๔๕	๘๕.๙
รวม	๔๕	๑๐๐

ตารางที่ ๓๙ พบว่า เสนาสนะ หรือถาวรวัตถุของวัดที่ปัจจุบันกำลังสร้างคือ การก่อสร้างพระพุทธรูป การก่อสร้างพระปรางค์ และการก่อสร้างห้องสมุดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๑ รองลงมา คือ การสร้างหอไตร และการก่อสร้างโรงครัว คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๒ และน้อยที่สุด คือการก่อสร้างกุฏิ คิดเป็นร้อยละ ๖๖

ตารางที่ ๔๐
แสดงถึงรายจ่ายการก่อสร้างเสนาสนะหรือถาวรวัตถุ

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงจำนวนรายจ่าย	๑๘	๓๕.๒
แสดงถึงจำนวนรายจ่าย	๓๓	๖๔.๘
รวม	๕๑	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงการก่อสร้างเสนาสนะหรือถาวรวัตถุ

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
๑๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๒๐๐,๐๐๐	๓	๙.๐๙
๓๐๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๕๐๐,๐๐๐	๔	๑๒.๑๒
๗๕๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๙๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๑,๐๐๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๑,๕๐๐,๐๐๐	๔	๑๒.๑๒
๒,๐๐๐,๐๐๐	๓	๙.๐๙
๓,๐๐๐,๐๐๐	๓	๙.๐๙
๓,๓๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๕,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๕,๒๔๑,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๖,๕๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๑๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๑๔,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๓๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
รวม	๓๓	๑๐๐

ตารางที่ ๔๐ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงถึงรายจ่ายการก่อสร้างเสนาสนะ หรือถาวรวัตถุจำนวน ๓๓ วัด คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๘ ที่ไม่แสดงผล จำนวน ๑๘ วัด คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒ จำนวนรายจ่ายจากการสร้างเสนาสนะ หรือถาวรวัตถุมากที่สุด ๓๑,๐๐๐,๐๐๐ และต่ำสุด ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยรายจ่ายจากการก่อสร้างเสนาสนะหรือถาวรวัตถุจำนวนมากที่สุดอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๖,๕๐๐,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๘ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๙๐๐,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๖ และต่ำสุด อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๓๑,๐๐๐,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๕

ตารางที่ ๔๑
แสดงถึงเสนาสนะที่ทางวัดกำลังบูรณะปฏิสังขรณ์

สิ่งที่กำลังบูรณะ	จำนวน	ร้อยละ
อุโบสถ	๓๕	๖๖
วิหาร	๔๓	๘๑.๑
กุฏิ	๒๓	๔๓.๔
ศาลาการเปรียญ	๓๕	๖๖
โรงเรียนปริยัติธรรม	๔๕	๘๕.๙
หอไตร	๕๑	๙๖.๒
หอระฆัง	๔๙	๙๒.๕
สร้างพระพุทธรูป	๔๙	๙๒.๕
เจดีย์	๔๖	๘๖.๘
พระปรางค์	๕๑	๙๖.๒
โรงครัว	๕๐	๙๔.๓
ห้องสุขา	๔๒	๘๙.๒
รั้วกำแพงวัด	๔๑	๘๘.๔
เมรุ	๔๓	๘๑.๑
ห้องสมุด	๕๑	๙๖.๒
อื่นๆ	๕๐	๙๔.๓
รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๔๑ พบว่าแบบสอบถาม ที่แสดงถึงเสนาสนะที่ทางวัดกำลังบูรณะปฏิสังขรณ์มากที่สุด คือ หอไตร พระปรางค์ และห้องสมุดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๒ รองลงมา คือ โรงครัว คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๓ และต่ำสุดคือ กุฏิ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔

ตารางที่ ๔๒
แสดงถึงการบูรณะปฏิสังขรณ์ รายจ่ายเฉลี่ย

รายจ่ายเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงถึงรายจ่าย	๒๐	๓๗.๘
แสดงถึงรายจ่าย	๓๓	๖๒.๒
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนรายจ่ายในแสดงถึงการบูรณะปฏิสังขรณ์

รายจ่ายเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
๔,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๕๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๘๒,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๑๐๐,๐๐๐	๓	๙.๐๙
๑๒๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๒๐๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๓๐๐,๐๐๐	๔	๑๒.๑๒
๓๕๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๕๐๐,๐๐๐	๔	๑๒.๑๒
๗๐๐,๐๐๐	๒	๖.๐๖
๘๘๑,๖๙๘	๑	๓.๐๓
๑,๐๐๐,๐๐๐	๖	๑๘.๑๘
๑,๕๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๓,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๕,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๘,๕๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๐๓
รวม	๓๓	๑๐๐

ตารางที่ ๔๒ พบว่าแบบสอบถามที่แสดงจำนวนรายจ่ายเพื่อบูรณปฏิสังขรณ์วัดเฉลี่ยจำนวน ๓๓ วัด คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒ ที่ไม่แสดงผลจำนวน ๒๐ วัด คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๘ ผลจากการแสดงจำนวนรายจ่ายเฉลี่ย ต่อปีมากที่สุด ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่ำสุด ๔,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายจ่ายการบูรณปฏิสังขรณ์วัดมากที่สุด อยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๘๘๑,๖๙๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และน้อยที่สุดอยู่ระหว่าง ๔,๐๐๐ ถึง ๘๒,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๒

ตารางที่ ๔๓
แสดงถึงการศึกษาที่วัดได้ให้ความสำคัญ

ด้านการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ร.ร.นักรรรม	๒๕	๕๕.๕
ร.ร.แผนกบาลี	๑๖	๓๕.๕
ร.ร.สามัญ	๓	๕.๗
ร.ร.อภิธรรม	-	-
ร.ร.วันอาทิตย์	๑	๒.๓
รวม	๔๕	๑๐๐

ตารางที่ ๔๓ พบว่า การศึกษาที่วัดได้ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ โรงเรียนนักรรรม คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕ รองลงมาคือการศึกษาแผนกบาลี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ และน้อยที่สุดคือ ร.ร. วันอาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ และไม่พบว่ามีกรให้มีการศึกษาด้าน ร.ร.อภิธรรม

ตารางที่ ๔๔
แสดงถึงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกนักรรรมต่อปี

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงผล	๑๑	๒๐.๘
แสดงผล	๔๒	๗๙.๒
รวม	๕๓	๑๐๐

แสดงถึงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกนักรรรม

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
๓,๐๐๐	๑	๒.๓๘
๕,๐๐๐	๓	๗.๑๔
๑๐,๐๐๐	๑๑	๒๖.๑๙
๑๕,๐๐๐	๓	๗.๑๔
๒๐,๐๐๐	๖	๑๔.๒๘
๒๑,๐๐๐	๑	๒.๓๘
๓๐,๐๐๐	๔	๙.๕๒
๔๐,๐๐๐	๑	๒.๓๘
๕๐,๐๐๐	๓	๗.๑๔
๗๕,๐๐๐	๑	๒.๓๘
๑๐๐,๐๐๐	๓	๗.๑๔
๒๐๐,๐๐๐	๒	๔.๗๖
๓๖๐,๐๐๐	๑	๒.๓๘
๓๗๕,๐๐๐	๑	๒.๓๘
๕๐๐,๐๐๐	๑	๒.๓๘
รวม	๔๒	๑๐๐

ตารางที่ ๔๔ พบว่า แบบสอบถาม แสดงผลรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกนักธรรมต่อปี รายจ่ายเฉลี่ย ๔๒ วัด คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๒ ที่ไม่แสดงผลจำนวน ๑๑ วัด คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ โดยเฉลี่ย รายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกนักธรรมต่อปี จำนวนมากที่สุด อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๗๕,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๑ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๐๐,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๐๔ และต่ำสุดอยู่ระหว่าง ๓,๐๐๐ ถึง ๕,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๒

ตารางที่ ๔๕
แสดงถึงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลีต่อปี

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวนรายจ่าย	๒๖	๔๙.๐๕
แสดงจำนวนรายจ่าย	๒๗	๕๐.๙๕
รวม	๕๓	๑๐๐

แสดงถึงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลี

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
๕,๐๐๐	๑	๓.๗
๖,๐๐๐	๑	๓.๗
๗,๐๐๐	๑	๓.๗
๘,๐๐๐	๑	๓.๗
๑๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๑๕,๐๐๐	๓	๑๑.๑๑
๒๐,๐๐๐	๒	๗.๕
๒๕,๐๐๐	๑	๓.๗
๕๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๗๐,๐๐๐	๓	๑๑.๑๑
๗๕,๐๐๐	๑	๓.๗
๑๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๑๒๕,๐๐๐	๑	๓.๗
๒๐๐,๐๐๐	๒	๗.๕
๓๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๓๕๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๔๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๕๐๐,๐๐๐	๒	๗.๕
๑,๕๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
๕,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗
รวม	๒๗	๑๐๐

ตารางที่ ๔๕ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงจำนวนรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลีต่อปี จำนวน ๒๗ วัด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙๕ และไม่แสดงผล จำนวน ๒๖ วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐๕ ผลจากการแสดงจำนวนรายจ่ายต่อปี มากที่สุด ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่ำสุด ๕,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายจ่ายจากการสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลีต่อปีมากที่สุดเฉลี่ยระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๗๕,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๒ รองลงมาเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๐๐,๐๐๐ และต่ำสุดเฉลี่ยระหว่าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๖
แสดงถึงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญต่อปี

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวนรายจ่าย	๔๖	๘๖.๘
แสดงจำนวนรายจ่าย	๗	๑๓.๒
รวม	๕๓	๑๐๐

แสดงถึงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
๒๐,๐๐๐	๒	๒๘.๕๗
๔๐,๐๐๐	๑	๑๔.๒๘
๕๐,๐๐๐	๑	๑๔.๒๘
๗๕๐,๐๐๐	๑	๑๔.๒๘
๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๑๔.๒๘
๑,๘๔๐,๒๒๙	๑	๑๔.๒๘
รวม	๗	๑๐๐

ตารางที่ ๔๖ พบว่า จากแบบสอบถามที่แสดงจำนวนถึงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญต่อปี จำนวน ๗ วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒ และไม่แสดงจำนวน ๔๖ วัด คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘ ผลจากการแสดงจำนวนรายจ่ายจากการสนับสนุนโรงเรียนแผนกสามัญมากที่สุดอยู่ระหว่าง ๒๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๑๓ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๗๕๐,๐๐๐ ถึง ๑,๘๔๐,๒๒๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๔

ตารางที่ ๔๗
แสดงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนอภิธรรมต่อปี

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงผล	๕๒	๙๘.๑
แสดงผล	๑	๑.๙
รวม	๕๓	๑๐๐

ตารางที่ ๔๗ พบว่า รายจ่ายเพื่อสนับสนุนโรงเรียนอภิธรรมต่อปี แสดงผลเพียงจำนวน ๑ วัด คิดเป็นร้อยละ ๑.๙ ที่ไม่แสดงผลมากที่สุด จำนวน ๕๒ วัด คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๑

ตารางที่ ๔๘
แสดงรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ต่อปี

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวน	๔๓	๘๑.๑
แสดงจำนวน	๑๐	๑๘.๙
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนรายจ่ายที่สนับสนุนโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
๑๐,๐๐๐	๑	๑๐
๓๒,๐๐๐	๑	๑๐
๔๐,๐๐๐	๑	๑๐
๕๐,๐๐๐	๑	๑๐
๖๐,๐๐๐	๑	๑๐
๑๐๐,๐๐๐	๒	๒๐
๑๐๐,๐๐๐	๓	๓๐
รวม	๑๐	๑๐๐

ตารางที่ ๔๘ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงถึงจำนวนรายจ่ายสนับสนุนโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ต่อปี จำนวน ๑๐ วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙ ไม่แสดงผลจำนวน ๔๓ วัด คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑ ผลจากการแสดงรายจ่ายสนับสนุนมากที่สุดต่อปี ๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่ำสุด ๑๐,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยรายจ่ายจากสนับสนุนโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๖๐,๐๐๐ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๕๐ ซึ่งมีรายจ่ายเท่ากับระหว่างจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๐

ตารางที่ ๔๙
แสดงถึงงบรายจ่ายที่ทางวัดสนับสนุนการศึกษาอื่น ๆ

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวนรายจ่าย	๔๑	๗๗.๓๕
แสดงจำนวนรายจ่าย	๑๒	๒๒.๖๕
รวม	๕๓	๑๐๐

จำนวนที่แสดงถึงงบรายจ่ายที่ทางวัดสนับสนุนการศึกษาอื่น ๆ

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
๕,๐๐๐	๑	๘.๓
๑๐,๐๐๐	๑	๘.๓
๓๐,๐๐๐	๓	๒๕.๑
๕๐,๐๐๐	๑	๘.๓
๑๐๐,๐๐๐	๒	๑๖.๖
๒๐๐,๐๐๐	๑	๘.๓
๙๙,๙๙๙,๙๙๙	๓	๒๕.๑
รวม	๑๒	๑๐๐

ตารางที่ ๔๙ พบว่า แบบสอบถามที่แสดงถึงงบรายจ่ายที่ทางวัดสนับสนุนการศึกษาอื่น ๆ จำนวน ๑๒ วัด คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๕ ที่ไม่แสดงจำนวน ๔๑ วัด คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๓๕ ผลจากการแสดงถึงงบรายจ่ายที่ทางวัดสนับสนุนการศึกษาอื่น ๆ มากที่สุด ๙๙,๙๙๙,๙๙๙ บาท ต่ำสุด ๕,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยงบรายจ่ายอื่น ๆ ที่ทางวัดสนับสนุนการศึกษา ระหว่าง ๕,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙ ซึ่งมีรายจ่ายเท่ากัน ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๙๙,๙๙๙,๙๙๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙

ตารางที่ ๕๐
แสดงถึงรูปแบบการเผยแพร่ที่ทางวัดเน้นหนักมากที่สุด

รูปแบบการเผยแพร่	จำนวน	ร้อยละ
จัดฝึกวิปัสสนา	๑๐	๓๒.๒๕
จัดอบรมจริยธรรม	๙	๒๙.๐๓
จัดบรรพชาสามเณร	๗	๒๒.๕๘
จัดพิมพ์หนังสือ	๒	๖.๔๕
เผยแพร่วารสาร	๑	๓.๒๒
สถานีวิทยุ	๑	๓.๒๒
อื่น ๆ	๒	๖.๔๕
รวม	๓๑	๑๐๐

ตารางที่ ๕๐ พบว่ารูปแบบการเผยแพร่ที่ทางวัดเน้นหนักมากที่สุดคือการจัดฝึกอบรมฐาน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๕ รองลงมาคือการอบรมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๓ และน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่วารสาร และการจัดรายการทางสถานีวิทยุ คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๒ และพบว่า ไม่มีการให้คำตอบ การเผยแพร่คือจำนวน ๒๒ วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕๐

ตารางที่ ๕๑
แสดงถึงงบประมาณที่ทางวัดจ่าย เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่โดยเฉลี่ย

รายการจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวนรายการจ่าย	๒๖	๔๙.๐๕
แสดงจำนวนรายการจ่าย	๒๗	๕๐.๙๕
รวม	๕๓	๑๐๐

แสดงถึงงบประมาณที่ทางวัดจ่าย

รายการจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
๖,๐๐๐	๑	๓.๗๐
๘,๐๐๐	๑	๓.๗๐
๑๐,๐๐๐	๕	๑๘.๕๑
๒๐,๐๐๐	๓	๑๑.๑๑
๓๐,๐๐๐	๗	๒๕.๙๒
๕๐,๐๐๐	๒	๗.๔๐
๑๐๐,๐๐๐	๕	๑๘.๕๑
๑๔๐,๐๐๐	๑	๓.๗๐
๓๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗๐
๑,๐๐๐,๐๐๐	๑	๓.๗๐
รวม	๒๗	๑๐๐

ตารางที่ ๕๑ พบว่า จากแบบสอบถามที่แสดงถึงงบประมาณที่ทางวัดจ่าย เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่โดยเฉลี่ย จำนวน ๒๗ วัด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙๕ และไม่แสดงจำนวน ๒๖ วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐๕ ผลจากการแสดงงบประมาณที่ทางวัดจ่าย เพื่อสนับสนุน การเผยแพร่โดยเฉลี่ยมากที่สุด ๑,๐๐๐,๐๐๐ ต่ำสุด ๖,๐๐๐ บาท และพบว่าโดยเฉลี่ยงบประมาณที่ทางวัดจ่ายเพื่อสนับสนุนการเผยแพร่มากที่สุดอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙๔ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙๔ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๑ และต่ำสุด อยู่ระหว่าง ๖,๐๐๐ ถึง ๘,๐๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๗.๔

ตารางที่ ๕๒
แสดงถึงงบประมาณที่ทางวัดใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนด้านสาธารณูปการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แสดงจำนวนรายการ	๑๘	๓๔.๖๒
แสดงจำนวนรายการ	๓๔	๖๕.๓๘
รวม	๕๒	๑๐๐

แสดงถึงงบประมาณที่ทางวัดใช้จ่าย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑๐,๐๐๐	๔	๑๑.๑๑
๑๕,๐๐๐	๒	๕.๘๘
๒๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๒๓,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๓๐,๐๐๐	๒	๕.๘๘
๓๕,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๕๐,๐๐๐	๕	๑๔.๗๐
๘๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๑๐๐,๐๐๐	๓	๘.๘๒
๑๒๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๑๔๖,๖๑๖	๑	๒.๙๔
๒๒๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๓๐๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๓๖๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๔๘๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๕๐๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๖๐๐,๐๐๐	๑	๒.๙๔
๑,๐๐๐,๐๐๐	๓	๘.๘๒
๑,๙๖๐,๓๙๘	๑	๒.๙๔
๕,๐๐๐,๐๐๐	๒	๕.๘๘
รวม	๓๔	๑๐๐

ตารางที่ ๕๒ พบว่า จากแบบสอบถามที่แสดงถึงงบประมาณที่ทางวัดใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนด้านสาธารณูปการจำนวน ๓๔ วัด คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓๘ และไม่แสดงจำนวน ๑๘ วัด คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖๒ ผลจากการแสดงงบประมาณที่ทางวัดจ่ายเพื่อสนับสนุนด้านสาธารณูปการมากที่สุด ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่ำสุด

๑๐,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยรายจ่ายที่วัดสนับสนุนสาธารณูปโภคมากที่สุด อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๒๒๖ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๘ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๖๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๔ และต่ำสุดอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๑,๙๖๐,๓๙๘ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๔

สรุปและข้อเสนอแนะ

๑. สภาพของวัด

ขอบเขตของการทำวิจัยแรกกำหนดไว้จำนวน ๗๕ วัด แต่เมื่อดำเนินการลงสำรวจโดยออกแบบสอบถามจะได้รับการปฏิเสธจากวัดใหญ่ ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งกลุ่มเป้าหมายเอาไว้เพราะจะเป็นตัวชี้ถึงเศรษฐกิจของวัดในกรุงเทพได้ดี ดังนั้นจะเห็นว่าจากฐานของวัดที่ให้ข้อมูลจะเป็นวัดราษฎร์มากกว่าวัดหลวง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙ สำหรับวัดหลวงหรือวัดใหญ่ที่คนมักเข้าใจว่ามีฐานะเศรษฐกิจที่ดีโดยมากจะไม่ให้ความร่วมมือ ส่วนวัดใหญ่มีฐานะถึงขั้นเอกจะมีเพียง ๔ วัด คิดเป็นร้อยละ ๗.๖ และพบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าของวัดมากที่สุดรองลงมาคือเลขานุการเจ้าอาวาส

ในจำนวนวัดที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะเป็นวัดเล็กที่มีพระภิกษุสามเณรหนาแน่นอยู่ระหว่าง ๕๐ ถึง ๑๐๐ รูป และรองลงมาจะอยู่ต่ำกว่า ๕๐ รูป ส่วนที่มีมากกว่า ๑๐๐ รูปขึ้นไปจะพบน้อยมาก และเช่นกันสำหรับลูกศิษย์ วัด อุบาสกอุบาสิกา อาศัยอยู่ในวัดจะพบมากที่สุดคือต่ำกว่า ๕๐ วัดที่ตอบแบบสอบถามพบว่าปูชนียสถานที่สำคัญของวัดพบมากที่สุดคือพระพุทธรูปที่สำคัญเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านทั่วไป รองลงมาจะเป็นรูปหล่อหรือรูปเหมือนอดีตเจ้าอาวาส สถานที่ตั้งของวัดพบว่ามากที่สุดจะอยู่ในเขตชุมชน รองลงมาจะเขตที่พักอาศัย ในกรณีที่ใกล้ศูนย์การค้าจะพบน้อยมาก วัดตั้งอยู่ในเขตชุมชนบุคคลที่เข้ามาทำบุญในวัดมากที่สุดจะมาจากชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงวัด รองลงมาคือประชาชนทั่วไป สาเหตุหลักที่ทำให้คนส่วนมากเข้าวัดเพราะต้องการทำบุญเป็นส่วนมาก รองลงมาคือมาเพื่อปฏิบัติธรรม และยังพบว่าได้มีประชาชนบางส่วนเข้าวัดเพื่อสวดเคราะห์หรือดูโชคชะตา

ในด้านความเป็นอยู่เสนาสนะของพระสงฆ์พบว่ามีความพอดีกับจำนวนพระภิกษุสามเณรมากที่สุดส่วนที่แออัดก็มี จากข้อมูลวัดที่มีความเป็นอยู่แออัดจะเป็นวัดใหญ่และมีการจัดการศึกษาให้กับพระภิกษุสามเณรซึ่งก็มีเพียง ๔ วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑

๒. ศาสนสมบัติของวัด

ในการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติพบว่าวัดได้เป็นผู้จัดการทั้งหมด รองลงมาวัดได้มอบหมายให้กรรมการศาสนาจัดการแทนทั้งหมด ในด้านการบริหารเงินหรือการเบิกจ่าย วัดส่วนมากได้ให้ความสำคัญที่คณะกรรมการวัดเป็นผู้บริหาร รองลงมาจะเป็นเจ้าอาวาสรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว สำหรับไวยาวัจกรของวัดจะมีส่วนรับผิดชอบด้านการเงินน้อยมาก แม้แต่การตอบแบบสอบถามไวยาวัจกรมีส่วนในการให้ข้อมูลน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ ๒.๑ โดยส่วนมากการให้ข้อมูลเจ้าอาวาสจะทำเองหรือสั่งการลงมาว่าใครที่จะตอบแบบสอบถาม แต่ในขณะเดียวกันจะพบว่าในการเก็บรักษาเงินของวัดเจ้าอาวาสและไวยาวัจกรจะเป็นผู้เก็บรักษาร่วมกัน รองลงมาจะเป็นเจ้าอาวาสเก็บรักษาไว้แต่ผู้เดียว

ความเป็นอยู่เรื่องอาหารของพระภิกษุสามเณรจะพอดีกับจำนวนพระภิกษุสามเณรมากกว่าเป็นอยู่อย่างขาดแคลนหรือเหลือเฟือ

๓. กิจกรรมที่ทางวัดได้ดำเนินการ

ในด้านการศึกษาวัดจำนวนมากได้จัดการศึกษาด้านโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกนักธรรมให้สำหรับพระภิกษุสามเณรมากที่สุด รองลงมาจะเป็นการอบรมพระนวกะและโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลี และวัดส่วนมากได้ส่งเสริมการศึกษาโดยวัดให้มีกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณรและเยาวชน และมีจำนวนน้อยที่ไม่ได้จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการศึกษา

ในด้านการจัดการศึกษาให้มีเรียนพุทธศาสนาวินยาศาสตร์และโรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ วัดไม่ได้ให้ความสำคัญหรือจัดให้มีเป็นส่วนมาก แต่กิจกรรมที่เป็นสาธารณูปการที่ทางวัดจัดจะอยู่ในลักษณะของการบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะให้มีความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองและการรักษาความสะอาดสร้างความร่มรื่นภายในวัดเป็นส่วนมาก ส่วนสาธารณูปการที่ทางวัดได้จัดให้มีแก่ประชาชนทั่วไป พบว่าวัดได้จัดให้มีโรงเรียนในวัดมากที่สุด รองลงมาจะเป็นการจัดให้มีฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้มียาได้น้อย

๔. แหล่งที่มาของรายได้ของวัด และจำนวนรายได้

รายได้ของวัดเพื่อนำมาใช้ในกิจการต่างๆ ของวัดส่วนมากได้จากการรับบริจาคทั่วไป รองลงมาได้มาจากค่าฌาปนกิจในวัด และค่าจัดงานประจำปีละงานเทศกาลอื่นๆ การให้บุคคลอื่นเช่าที่ดินเพื่อดำเนินกิจการอื่นได้นั้นพบว่าวัดส่วนมากไม่ได้มีการให้เช่าที่ดินของวัด ในส่วนที่มีการให้เช่าส่วนมากจะเช่าที่ดินเพื่อสร้างบ้านที่อยู่อาศัย รองลงมาเป็นสร้างอาคารพาณิชย์ วัดที่มีตึกแถวให้คนเช่ามีจำนวนน้อยกว่าวัดที่ไม่มีตึกแถวให้เช่ารายได้เฉลี่ยต่อปีมากที่สุดในการให้เช่าอาคารตึกแถวจะอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๗๐๐,๐๐๐ บาท

ในการจัดงานประจำปีพบว่าส่วนมากวัดจะได้จัดให้มีขึ้นซึ่งจำนวนรายได้ของวัดจากงานประจำปีเฉลี่ยต่อปีมากที่สุด ๑๐๐,๐๐๐ บาท และต่ำสุด ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยรายได้จากงานประจำปีมากที่สุดอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๔๐๐,๐๐๐ บาท รองลงมาอยู่ในหลักหมื่น

ในการจัดงานพิเศษอื่นๆ ในแต่ละปีเพื่อรวบรวมปัจจัยมาปรับปรุงและพัฒนาวัดให้เจริญรุ่งเรือง มีวัดจำนวนน้อยมากที่ได้จัดให้มีงานขึ้น และรายได้ของวัดที่จัดงานมากที่สุดเฉลี่ยต่อปีประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่ำสุด ๑๐,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยแล้วรายได้ของวัดจำนวนมากที่สุดจะอยู่ในระหว่าง ๑๒๐,๐๐๐ ถึง ๕๕๐,๐๐๐ บาท

ในจำนวนรายได้ของวัดที่ได้จากค่าฌาปนสถานรายได้จะมีตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๙๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี รายได้จากให้เช่าวัดมุงคมีวัดเพียงจำนวนน้อยที่มีการเช่าวัดมุงค และรายได้ต่ำสุดคือ ๑๐,๐๐๐ สูงสุด ๗๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี รายได้จากที่ดินว่างเปล่าให้เป็นที่อยู่อาศัย ในจำนวนวัดที่ให้เช่าที่ดินเป็นที่ยอดรวมจำนวน ๑๔ วัด มีรายได้ต่ำสุดต่อปีคือ ๑๐,๐๐๐ บาท สูงสุด ๕๔๐,๐๐๐ บาท รายได้จากการให้เช่าที่ดินเพื่อทำตลาดหาบเร่ แผงลอย มีเพียง ๔ วัด ซึ่งรายได้ต่ำสุดคือ ๕,๐๐๐ บาท และสูงสุด ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

รายได้ที่ได้จากการบริจาคทำบุญเพื่อการก่อสร้างปฏิสังขรณ์หรืออุทิศบำรุงแก่วัด วัดส่วนมากจะมีรายได้จากส่วนนี้ จำนวนรายได้เฉลี่ยต่อปี ต่ำสุด คือ ๓๐,๐๐๐ บาท สูงสุด ๖,๓๐๐,๐๐๐ และพบว่ารายได้จากการบริจาคนี้น่าจะอยู่ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ในการจัดตั้งมูลนิธิวัดได้ตั้งมูลนิธิให้เพื่อบำรุงการศึกษาของการภิกษุสามเณรมากที่สุด และวัดที่ได้ให้ข้อมูลถึงจำนวนเงินมูลนิธิพบว่าวัดมีเงินมูลนิธิต่ำสุด ๒๐๐,๐๐๐ บาท และสูงสุด ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผลกำไรของเงินมูลนิธิต่ำสุดที่วัดได้เฉลี่ยต่อปีคือ ๑๐,๐๐๐ บาท และสูงสุด ๕,๐๘๔,๓๖๖ บาท

รายได้อื่นนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาวัดส่วนมากจะไม่มีวัดที่มีรายได้อื่นนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมา มีเพียง ๑๐ วัด ที่มีรายได้จากส่วนอื่น และจำนวนรายได้ต่ำสุดเฉลี่ยต่อปี คือ ๓๐,๐๐๐ บาท สูงสุด คือ ๕๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับงบประมาณที่ทางวัดได้จัดสรรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเผยแผ่การศึกษาและการปฏิสังขรณ์ของวัด วัดส่วนมากจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ส่วนที่ได้รับการสนับสนุนจะมิงที่แตกต่างกันออกไปโดยเฉลี่ยต่ำสุดคือ ๒,๐๐๐ บาท และสูงสุด ๑๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท จึงพบว่าบที่รัฐให้การสนับสนุนไม่เป็นที่พอเพียงกับความต้องการของวัดเป็นส่วนมาก ส่วนที่พอเพียงก็มีประมาณ ๓ วัด หรือ คิดเป็นร้อยละ ๕.๘

๕. จำนวนรายจ่ายและกิจกรรมที่วัดได้จ่าย

จากแบบสอบถามวัดส่วนมากไม่ตอบคำถามถึงรายจ่ายที่วัดได้ใช้จ่ายไปในด้านใด ในจำนวนวัดที่แสดงถึงรายจ่ายที่ทางวัดได้ใช้ไปเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นั้นพบว่า วัดจะใช้จ่ายเพื่อการบูรณปฏิสังขรณ์มากที่สุด รองลงมาคือการก่อสร้าง ส่วนด้านการเผยแผ่และค่าภัตตาหารสำหรับพระภิกษุไม่พบวัดได้ใช้จ่าย แม้ด้านการศึกษาก็มีเพียงร้อยละ ๗.๖ ในด้านการก่อสร้างที่ทางวัดได้ใช้จ่ายจะเป็นการก่อสร้างพระปรางค์ สร้างพระพุทธรูป และห้องสมุดมากที่สุด

รายจ่ายของวัดเพื่อการก่อสร้างเสนาสนะหรือถาวรวัตถุ วัดจำนวนมากได้มีการก่อสร้างเสนาสนะและได้ใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่ำสุด ๑๐๐,๐๐๐ บาท และสูงสุด ๓๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ยรายจ่ายเพื่อการก่อสร้างเสนาสนะอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท เสนาสนะที่วัดกำลังก่อสร้างจะเป็นการสร้างห้องสมุด พระปรางค์ และหอไตร

ในจำนวนเสนาสนะที่ทางวัดกำลังบูรณปฏิสังขรณ์รายจ่ายเฉลี่ยต่ำสุดคือ ๔,๐๐๐ บาท สูงสุดคือ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

การศึกษาที่ทางวัดได้ให้ความสำคัญและได้จ่ายเพื่อการศึกษาพบว่าการศึกษาด้านโรงเรียนปริยัติธรรมวัดได้ให้ความสำคัญมากที่สุดซึ่งค่าใช้จ่ายต่ำสุดที่วัดได้จ่ายคือ ๓,๐๐๐ บาท สูงสุดคือ ๕๐๐,๐๐๐ บาท รองลงมาคือ โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกบาลี รายจ่ายอย่างต่ำสุดที่วัดได้สนับสนุนคือ ๕,๐๐๐ บาท และสูงสุดคือ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ แม้วัดส่วนมากจะไม่ได้จัดให้มีแต่ในจำนวนวัดที่จัดให้มีพบว่ารายจ่ายต่ำสุดเฉลี่ยต่อปีคือ ๒๐,๐๐๐ บาท สูงสุด ๑,๘๔๐,๒๒๔ บาท และพบว่าจำนวน ๑ วัด ที่ได้มีการจัดการศึกษาโรงเรียนนอกระบบและรายจ่ายเฉลี่ยต่อปีคือ ๑๐,๐๐๐ บาท

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดที่จัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙ และจำนวนรายจ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาเฉลี่ยต่ำสุดคือ ๑๐,๐๐๐ บาท สูงสุดคือ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

พร้อมนี้ยังพบว่าวัดได้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาอื่นอีกนอกเหนือจากที่กล่าวมาวัดที่แสดงจำนวนรายจ่าย มีจำนวน ๑๒ วัด คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๔ โดยเฉลี่ยรายจ่ายต่ำสุดคือ ๕,๐๐๐ บาท สูงสุด ๙๙,๙๙๙,๙๙๙ บาท

ในด้านการเผยแผ่ พบว่ารูปแบบการเผยแผ่ที่ทางวัดได้เน้นหนักมากที่สุด คือการจัดฝึกอบรมวิปัสสนากรรมฐาน รองลงมาคือวัดอบรมจริยธรรมศีลธรรมแก่เยาวชน งบประมาณที่ทางวัดได้จ่ายสนับสนุนการเผยแผ่โดยเฉลี่ยรายจ่ายต่ำสุดคือ ๖,๐๐๐ บาท สูงสุด ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ในด้านสาธารณูปการที่ทางวัดได้จ่าย พบว่าจากจำนวนวัดที่แจ้งจำนวนรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่ำสุดคือ ๑๐,๐๐๐ บาท และสูงสุดคือ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังนั้นจะพบว่าโดยเฉลี่ยทั้งรายรับและรายจ่ายของวัด โดยเฉลี่ยต่อปีอยู่ในระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๙๐๐,๐๐๐ บาท

ปัญหาและอุปสรรค

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบกับปัญหาและอุปสรรคอย่างมากเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล เดิมผู้วิจัยได้วางขอบเขตในการวิจัยเป็นวัดในกรุงเทพและวัดที่สำคัญมีชื่อเสียง แต่เมื่อกำหนดวัดและเข้าหาข้อมูลโดยอาศัยแบบสอบถามจะได้รับการปฏิเสธหรือไม่ก็ผู้ที่รับแบบสอบถามไปแล้วจะไม่ยอมส่งแบบข้อมูลคืนให้ทำให้เกิดปัญหา ผู้วิจัยจำเป็นต้องเปลี่ยนวัดใหม่เพื่อให้ได้ข้อมูล ดังนั้นข้อมูลส่วนมากจะเป็นวัดที่ไม่ใหญ่และฐานะทางเศรษฐกิจจะไม่ดีและอยู่ในเขตชุมชนไม่ใหญ่ จากปัญหาของการไม่ให้ความร่วมมือของแหล่งข้อมูล จึงทำให้เกิดความล่าช้าและไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของวัดโดยรวม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ในเรื่องของเศรษฐกิจของวัด วัดจะพยายามปกปิดข้อมูลหรือการให้ข้อมูลไม่ได้ตามความเป็นจริงเท่าที่ควร เพราะเมื่อมีคำถามถึงรายได้หรือรายจ่าย วัดจำนวนมากจะไม่ยอมให้ข้อมูล ส่วนข้อมูลที่ได้นั้นน้อยจึงยากที่จะวิเคราะห์ถึงรายได้มวลรวมของวัดในกรุงเทพมหานคร ในการที่จะเข้าถึงข้อมูลถึงฐานะทางเศรษฐกิจของวัด ผู้ที่จะสามารถให้คำตอบได้ดีที่สุดคือเจ้าอาวาสเพราะผู้อื่นจะไม่กล้าให้ข้อมูลหรือจะให้ข้อมูลก็ต้องให้เจ้าอาวาสเป็นผู้อนุญาตก่อน

และการที่จะได้ข้อมูลเพียงพอที่จะวิเคราะห์ฐานะทางเศรษฐกิจของวัดได้ควรที่จะศึกษาในขอบเขตที่กว้างครอบคลุมหมดทุกวัดในกรุงเทพ และควรที่จะเข้าหาพระผู้ใหญ่โดยขอความร่วมมือจากท่านเหล่านี้ เช่น เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบล จึงได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุดสำหรับการทำวิจัยในด้านเศรษฐกิจของวัด